

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 16 kor. Fél évre 8 kor.
Negyed évre 4 kor.

Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 12 koronáért
kapják a lapot.

Egyes számai ára 16 fillér

Felirátó szerkesztő és laptulajdonos.

Uj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.

Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok
az utcán is árusítatnak.

Apage satanas!

Az elmúlt hét eseményei egy sajálatos jelenséggel szaporították viszonyaink mai ferdeségét. A gondolat megszerkesztéséhez szükséges tapintat hiánya és a szó feletti hatalom gyengesége egyfelől, a meg nem értés és a sánda gyanu másfelől csaknem kiugrasztotta a fűszkéből a legveszedelmesebb ellenséget, a *felekezeti gyűlölség* ördögét. A megdöbbenés és elkeseredés által felcsigázott képzelet aztán már látta is, hogy a rút szörnyeteg mint harapja-marcangolja a kiszemelt áldozatok szívét. Felelősség nélkül terjesztett rémhírek s velük egyidőben kidobott, súlyos vádak röpökdték a levegőben, nem kimélve meg senkit, aki a túlfűtött szenvedély sötét szemüvegének látókerébe került. Még azt a legtisztelietreméltóbb férfit sem, akinek szintipzta szabadelvűsége és hamsítatlan demokratikus világnézete csak szeretetre és összetartásra ad nemes példát az egész vármegyének.

Apage satanas! Pusztuljakok sátnok, ti gonosz, vizslyt keltő előítéletek! Veszprém vármegyében és szék-városában — hála Istennek — nincs felekezeti gyűlölség; s ha volt is a múltban némelyes elfogultság, a nagy idők szavának parancsára egyszerűen elillant a lelkekből; mint a kámfor.

Avagy ki volna olyan örülten elvetemült, aki ma az ország ugys rettetetes kinszenvedéselt még azzal akarná tetézn, hogy akár a nemzet nehéz válságában becsülettel helyt álló

magyar zsidóság ellen, akár az új eszmék szolgálatába hazafias önmérséklettel és önfeláldozással beszegődött katolikus papság ellen vallásfelekezeti legizgatni akarna? Ha volna ilyen, az olyan bünt követne el, hogy nem volna méltó másra, mint a *hazaárulók* bitófájára.

Ilyen azonban nincs az egész országban és nincsen Veszprémvármegyében. Csak ügyellenül megfogalmazott kijelentések vannak és túlérzékeny, könnyen lobbanó kedélyek, ami ha nem is halálos véték, de mindenesetre öreg hiba. Ezek pedig apage satanas! *Mindkét részről* és minél előbb, hogy a felekezeti viszály ördögéről is végérvényesen el lehessen mondani egykori bölcs Kálmán királyunk szentenciáját:

„De strigis quae non sunt, nulla questio fiat!” (A boszorkányokról, amelyek nem léteznek, többé szó ne essék.) —chl—

Politikai hírek.

A főispán látogatása a kispazdáknaál. Dr. Rainprecht Antal, vármegyénk főispán-kormánybiztosa az ő nagy, demokratikus érzéséről ösztönözve elhatározta, hogy látogatást fog tenni vármegyéje minden társadalmi osztályának szervezett körében vagy pártjánál. Célja ezzel a főispánnak ápolni azt az összhangot és egyetértést, amelyre a súlyos válságba jutott hazának ma olyannyira szüksége van a polgárai részéről. És kiküszöbölni min-

den félreértést, ami esetleg ezt az összhangot megzavarni alkalmas volna. — A főispán eme tervének megvalósítását szerdán estefelé a Veszprémi Gazdakörben tett látogatásával kezdte meg, ahol mingyárt olyan nyilatkozatot tett, amely — különösen az utóbbi napok eseményei után — igen kedvező és megnyutató hatással voltak Veszprém város minden pártáryalátára. A főispánt minden szerdán, tehát éppen akkor is értekezletet tartó gazdakör elnöke, Kőszeghy Antal káplán fogadta s bensőségteljes meleg szavakkal üdvözölte őt, mint aki a kisembereknek s így a kispazdáknak is mindig pártfogója volt. A főispán hasonló melegszéggel válaszolt.

— Örömmel jött a kispazdák közé — ugymond —, mert mindig a melegebben rokonszenvezett az osztállyal, amely a nemzetnek legfontosabb szervét képezi. Kéri őket, hogy a társadalmi rend, a felekezeti béke s az ország hazánk jövő boldogságának biztosítására tartanak össze. Megelégedéssel és örömmel látja, hogy a kispazdák veszprémi vezetői ezt a felekezeti békét megőrizni és a polgárság eddigi szép összhangját megővni igyekeznek, viszont sajnálattal értesült arról, hogy a pápai vendégek az a szellemet szem elől tévesztették a vasárnap kispazda gyűlésén. Éppen ezért köszöni a gazdakör elnökének azt a tapintatos magatartást, amellyel az egyetértésen fáradozik, aminek tanujale volt az a szintén vasárnap elhangzott, kijelentése, hogy a szociáldemokrata párttal együtt kívánnak működni a kispazdák minden téren, nem pedig ellenük.

Mondanunk sem kell, hogy a főispán szavai lelkes visszhangra találtak. A főispán legközelebb a veszprémi, majd a pápai szociáldemokratákat lá-

A „tanítógyűlés”-hez.

Vármegyénk összes tanítóit magában egyesítő Veszprémvármegye Általános Tanítótestülete Veszprémben, f. hó 3-án közgyűlést tartotta, amelyen mintegy 200 tanító jelent meg.

A tanítók gyűlése semmi esetre sem magánügy; a nagyközönség legnagyobb érdeklődésére tarthat számot azon szerv megnyilatkozása, melynek kezeire vármegyénk népoktatásügye, annak irányítása van bízva. Ez a szempont veseti alufirotat, amidőn a gyűlésen történetekhez néhány reflexiót fűzök.

A gyűlésen felvetett eszmék, a hozott határozatok tanúsítják, hogy ott valóban kötelességtudásról áthatott testület tanácskozott nemcsak jogos anyagi érdekeinek kielégítéséről, de — a tanítószag hagyományaihoz híven — a nemzeti kultúra kiépítésére is gondolt. És e részben oly eszmék és óhajások vetődtek felszínre, melyek ma már az ország egyetemes tanítószagának kívánságai.

Sajnos, e gyűlést is utólrta a gyűlé-

seknek Veszprémben manapság nagyon is gyakori végzele. Ugy látszik, a gyűlölködés, személyeskedés magyar átokká lesz. Nem hallgathatom el, sőt beszélni kell arról, hogy voltak percek, midőn azt hittük, a gyűlés botrányba fullad. A felkavart emberi indulatok ilyen elmentáris kifőrészt, a felajzott idegek ékkora hábergását, melyre egy meggondolatlan incidens, de még inkább egy szerencsétlenül fogalmazott levél adott okot, ritkán láttuk, hol egyébként a nyugodt, objektív tárgyalást szoktuk meg.

Erre a nagyvesszonyi tanítótestület körlevele adott okot, mely az iskolafelügyelet szakkeresztvé tétele miatt a tanfelügyelet élére tanítót kíván, kit karlarsai bizalma állitana a megye népoktatás ügyének élére. Ez helyes is, jó is. Hiszen a bizalomból származik a harmonikus munka, minden eredmények záloga. De merőben szükségtelen volt a tanítószag eddigi egységét megbontani és döntést provokálni, hogy ki köré csoportosuljon. Megvonhatja-e bizalmát attól a férfutól, ki európai műveltségével, uri modorával hivatott

vezetője? A babékoszorozott költőtől, kinak jelentősége túlnő a megye szűk keretein, aki soha semmiféle tanítási mozgalomnak keréköllője nem volt? S egyáltalában van-e most ideje annak, hogy fejeket követeljen bárki? Hiszen a forradalom örök dicsősége éppen az lesz, hogy sehol sem csoportosulni sehol, nem rombolt, sőt a magyar hagyományos jogtisztelétet tartván szem előtt, a régi megszokott kereteket új szellemmel frissítette fel.

Igaz, mi nem itéljük el azokat sem, akik a *vérbéli tanító*, a tettekre, minden szociális tanítói mozgalmat kezdeményező Gándör Ferenc köré csoportosultak; de nem helyesíthetjük a módot, ahogyan ezt a kérdést a tanítószag közvéleményébe beledobták. *Fejeket meg éppenséggel senki kedvért fel nem dobhatunk!*

Végre a mérsékeltabb, tárgyilagos fel fogások — köztük a veszprémi — nézete győzött és a kérdés személyes éle lekerült a napirendről.

Neumann Sándor.

togetja meg. — A gyűlésen Pósa Endre jegyző ismertette még a vidéki propaganda módozatait.

Hirek.

Alispáni Jelenléte.

Eltűntünk fekszik dr. Bibó Károlynak, vármegyénk alispánjának jelentése, amelyben a holnap, hétfőn megtartandó törvényhatósági közgyűlésnek beszámol a f. év aug. 15-től november 15-ig terjedő időszakról.

A jelentés — amint azt alispánunktól megszokhattuk — ozultal is nemes egyszerűséggel, szerény keresetlen szavakkal, de annál több figyelemmel van megszerkesztve. Tartalmából pedig kitűnik az a nagy ügy-szeretet és jóakarát, amellyel az alispán vármegyéje lakosságának érdekeit mindenkor felkarolni igyekezett.

A jelentéssel — helyszíre miatt — bővebben nem foglalkozhatunk, s azért csak rövid kivonásban emlékeztünk meg annak egyes főbb pontjairól.

A bévezoó részben a független, demokratikus Magyarország megvalósulása feletti örömeinek ad kifejezést az alispán s szent célnak jelöli meg, hogy az elért eredményeket minden széthúzás és anarkikus törekvéssel szemben megvédelmezzük. Erős meggyőződése, hogy a vármegyék — természetesen mielőbb átszerveve a korszellemnek megfelelően — amint a múltban, a jövőben is erős bástyái lesznek Magyarország alkotmányának. Ennek előmozdítására, a rend és nyugalom helyreállítására, a régi ellentétek kiküszöbölésére s a magyar nemzeti kormány támogatására buzdítja a bizottsági tagokat.

Beszámol' azután a vármegyei Nemzeti Tanács megalakulását megelőző s azt követő eseményekről, közgyűlésekről s a tanács megalakulásáról. Schreiner János elhunyt biztagot pedig megemlékező szavakkal elpármentálja.

A gabonarekivirdás november elejéig szépen ment, de azóta szűnnele. A N. Tanács közreműködésére van szűkös, hogy az elátatlan lakosság biztosíttassék élelemmel. — A 2500 vagon *tengeri* kontingenst a miniszter leszállította 2000 vagonra. De a hivatalos közegek ezt sem tudják és merik berekivirdálni. Az alispán utasítást kér a közgyűléstől, mitévő legyen. — Október 1-én 1551 vagon *burgonya* látszott biztosítottnak, de a forradalom és időjárás megakadályozta a beszállítást. Jelentette a miniszternek. — A *szarvasmarha* és *soványserítés* rekivirdások megszűntek. Az előbbiből az átvett állatok után 222562 K fejt be százalékból az alispánhoz. Felhasználásáról a közgyűlés intézkedik. — A *széna* és *szalma* készletek továbbra is zár alatt maradnak a miniszter rendeletéből. — A *liszt*-szűkösleget az új állapotokig fennakadás nélkül biztosított. Ekkor a szegény hazatérő kalonáknak 7 és fél vagon lisztet utalt ki a saját felelősségére, de utólagos jóváhagyást kapott a minisztertől. A liszt azért nem jó, mert az idej gabonából nem is lehet jó lisztet előállítani. — Nagy zavarok vannak a *cukorszállítás* körül. Sürgetés dacára sem kapják meg a szükségletet, de azért novemberben érkezett valamelyes. — Ugyanígy van a *petróleummal* is, amelyet szintén néhezen kapunk meg s azért van hiány.

Még jelentést tesz az alispán, a *kávé*, egyéb *élelmiszerek*, *gyertya*, *szappan*, *szén*, *kalonai*, *közegészségi*, *tanügyi* kérdésekről stb.

— Tiszteigós a főispánnal. A vármegye tisztikara szórdán, e hó 4 én tisztelgett az alispán vezetés alatt az újból kinevezett főispán-kormánybiztosnál. Dr. Bibó Károly alispán tolmácsolta a tisztikar üdvözlét és biztosította a főispánt azoknak sze-

reteléről, tiszteletéről és odaadó együttműködéséről, amellyel első főispánsága alatt is a legőszintébben támogatták; s amit e súlyos időkben, amikor a főispánra a legnagyobb feladatok hárulnak, kétszeres kötelességüknek ismernek. Viszont hálások azért a nagy jóakarátért és barátságért, amellyel a főispán tisztelte meg őket.

Dr. Rainprecht Antal főispán hasonló melegséggel válaszolt az üdvözlésre. Szépsége folytán — nem az alaki szépséget értjük, amit ugyem tudnánk visszaadni, hanem a tartalom szépségét. — méltónak tartjuk, hogy ezt bővebben dörmentessük.

— Ma — ugymond — amikor királyi koronák hullanak le a fejedelmi jogarok vesznék el, Veszprém vármegye tisztviselői minden kincsnél többet juttatnak neki: a tisztelet és szeretet igaz érzését. A hálát ki kell kapcsolni érzelmeik közül, mert hálára ő nem adott okot, sőt a hála az ő részéről forog fenn tisztviselőitársai iránt azért, hogy velük, akik a közügyeknek kipróbált derék harcosai, egy családnak érezhette magát a közös szeretet, tisztelet és megbecsülésben. Ez a tény, hogy családtagnak számíthat közöttük, kötelességévé és figyelmessé teszi arra, hogy az uralomtól bizonyos hányada abban a téves véleményben van, hogy Veszprém munkásságát mintegy lázitaná ellenük, mintha ő demagógoskodni akarna az intellektualisok ellen; ami ha igaz volna, akkor szenny lenne rajta és azon a családon, amelyhez tartozónak érzi magát. A tisztviselők érdeke is tehát, hogy erről a kérdésről is nyilatkozzék.

Első főispánságáig nem szerepelt a köztéren, sőt kerültre a nyilvánosság. Főispánsága után is félreállott mindaddig, amíg a forradalom szerepet nem szánt neki. Ennek kitérésakor polgárok keresték és kérték fel őt arra, hogy a Nemzeti Tanács megalakulásáig is álljon az ügyek élére mint olyan, aki az intellektualisok és munkások között eddig is az arany középút képviselője volt. Amikor pedig a nép bizalma a Nemzeti Tanács elnöki tisztségbe ültette, ő és a szociáldemokraták általa őszintén tisztelt érdemes vezetői figyelemmel voltak arra, hogy a tanács megalakítása a társadalmi rétegek igazságos megosztása szerint történjék. Nemcsak mindenemű, az intellektus ellen irányzott közbeszólást erőlyesen és idejében rendreutasított, sőt egy ülésen feltételezésében külön magyarázatot szánt e kérdés tisztázásának és pedig annál inkább, minél görösebben kívánták az intellektushoz tartozó, de régi és mély szociális érzésű férfiakat alászorítani. A városi tanácsot is fedezi mindaddig, amíg konkrét vádakkal fel nem lépnek ellene. S ezzel is csak az intellektualis érdeket szolgálja, mert teljes tudatában van annak, hogy egy igazságtalanul kiszolgáltatott tisztviselő elölése minő súlyos következményeket vonhat maga után.

A szociáldemokrácia iránt a legőszintébb tisztelettel viseltetik s ezt töle senki rossz néven nem veheti. Ebéli nézetét elég gyakran és megokoltan mindenütt hangosította. Fenn is tartja. De a szociálisták is nagyon jól tudják, hogy programjukat csak a mai viszonyok tisztázásáig kíséri, azontul egy lépessel tem. Ami náluk tehát átmeneti platform, az előtte üdvös, áldásos végeredmény, amelyet gáncsolni, oltóó kritika tárgyává tenni — csak azért, mert néhány tejjesen tanulatlan, mert arra alkalmatlan nem bírt polgár ökölfenygetéssel téveszt össze — nem engedheti.

Jól esik — folytatta tovább a főispán — rágaskodások kinyilvánítása, mert egy főispánságnál nehezebbet a mai időkben el sem képzelhetek. A tápintat előkelő fegyvernem, de há kizárólagos, előbb-utóbb lelket felőlő. Malomkő között érzem magamat, ismerve minden egyes, hábar testvérpárt érhető és megbocsátható önzését és a mai időkben különösen szenvedélyes voltát. Jól esik — hűségtelekről tanubizonyságot szerezhetvén — éreznem azt, hogy hivatalos működésem bázisát képező malomkövel szem-

ben fa ti odaadó, baráti támogatásokban melegengető párnára találtam.

A megyei tisztviselők lelkesen megéljenek a főispánt, aki a fenti szavak után melegen kezelt szorított valamennyivel és barátságosan elbeszélgetett velük.

— Megyéspüspökünk a papitanácsról: Dr. Rott. Nándor megyéspüspök a napokban megjelent pásztorleveleiben a Szege den alakult délmagyarországi papi tanácsról a többek között így nyilatkozott: „A Papi Tanács feladatai közé nem tartoznak azok az ügyek, amelyek az egyház tanításával és fe gyelmével szorosan összefüggnek, hanem elsősorban a *papság anyagi ügyei*. Ha a Papi Tanács ebben a kormányban és püspököknek jó tanácsadója lesz, nagy szolgálót fog tenni az egyháznak. Amennyiben a Papi Tanács a helyét megállja, az egyházmegyei képviselőket magam is hivatott tanácsadóm-nak tekintem, akiknek tanácsát szívesen ki fogom kérni. Ellenben, ha a Papi Tanács nem tudja hivatala magaslatára emelkedni, csak szűgyenbe döntene a papságot és küzdelmes nélkül helyzetünket még sokkal nehezebbé tenné.”

— A Veszprémi Nemzeti Tanács Intézőbizottsága szórdán este ülést tartott, amelyen szóba került a főispánná kinevezett dr. Rainprecht Antal tanácselnök helyének betöltése. A bizottság úgy határozott, hogy mivel szinte lehetetlen volna pótolni azt a népszerűséget, ami az elnök nevéhez fűződött, felkéri, hogy legalább névlegesen maradjon meg a tanácselnök, az ügyeket pedig egyik alelnök fogja vezetni. — Ez értekezleten elhatározta a bizottság, hogy a városi hatóságnak javsolni fogja a már eddig beszerzett gyermekcipőknél kívül még bizonyos mennyiségű fatalpu cipő beszerzését. — Örömmel állapították meg, hogy a vidéki gabonabeszerzés igen szép eredménnyel járt, mintegy félre elegendő buza és rozskészlet gyűlt össze a lakosság részére már eddig is. Ugyancsak nagyobb mennyiségű árpát is sikerült beszerezniük, aminek felét kiosztják a márjelentkezettek között, felét a városi ser-tésállomány hizlálására használják fel, hogy így zsirt és sertésbust állíthassanak elő. A kukoricával is így tesznek majd. — Erőlyesen állást foglalt meg a bizottság a rendőrség fizetésének felemelése és létszámának szaporítása mellett, ami rövidesen be is fog következni.

— Tanitógyűlés. Amint legutóbb röviden jeleztük, a Veszprémvármegyei Ált. Tanítóegyesület e hó 3 án tartotta rendes közgyűlését, amelyet előző napon vál. ülés előzött meg. Már ezen az előző értekezleten heves, csaknem botrányt előidéző vita fejlődött ki a nagyvásonyi tanítótestület tanácskozás tárgyát képezett körlevele miatt, amely az iskolafelügyeletet nemcsak szakember vezetésére kívánta bízni, hanem állást foglalt Vértessy Gyula tanfelügyelő ellen, akinek állását Gendör Ferenc segédtanfelügyelővel kívánta betölteni. Ez a személyeskedő álláspont nagy és méltó megbotrányozást kellett a nagyvásonyiak kisebb csoportjához nem tartozó tanítószámban és bizony igen éles nyilatkozatok és megjegyzések hangzottak el a kérdés feletti megindult vitában. Nemcsak a veszprémiek, hanem számos vidéki tanító is erőlyesen kikelt ilyen alanyi törekvéseknek a közérdektől kérdések közé leendő becsapásáért elfon s ezeknek hangadója Rupert Róbert volt, aki családját jellemző bátor-sággal és igazságérzettel állott ki a Vértessy tanfelügyelő ellen irányzott méltatlan támadás elhárítására. Dicséretes példaadása nagy hatással vonzott és — amit már jelentettük — sikerült is a memorandum személyes élet le-tompítani. Sajnos, hogy némelyek jónak látták e kudarc után még a másnapi közgyűlésen is erőszakolni a dolgot, ami újabb heves összecsapásra vezetett, de szintén a személyeskedők vereségével. A közgyűlés határozatairól a következőekben számolunk be:

A Zuschman vendéglő nagytermében,

amelyet a vármegye tanítói zsebfeljegyzés meg-
töltöttek, dec. 3-án d. e. 10 órakor nyitotta
meg a közgyűlést **Göndör Ferenc** segédtan-
felügyelő elnök, majd többek kívánságára,
mivel a körlevél ügyében exponálva volt,
átadta helyét **Jilek Ferenc** pápai igazgató,
alelnöknek, jegyzővé pedig **Neumann Sándor**
veszprémi tanító volt kinevezve. **Neugebauer**
Lajos, nagyvásonyi tanító olvasta fel me-
morandumait a tanítószegély kívánságairól.
Több pontja a járási és megyei iskolatani-
csek, a 8 osztályú népiskola, az iskolaszék
és gondnokágok eltörlése, a nyugdíjtvény
revíziója, a tanfelügyelet reformja: Ez utóbbi
időzte fel a vihart, így határozat a kérdésben
nem is hozatott. — A gyűlés második elő-
adója **Neumann Sándor** veszprémi tanító volt,
aki találó szavakkal ostromozta a régi iskola-
politika bűnét, főleg azt a rendszert, amely
a túlszűrt osztályon falusi iskolákat tenyész-
tette istállószéri épületekben. Meggyőző
erejű, lelkes beszédben mutatta ki, hogy ha-
zánk demokratizálásának elengedhetetlen fel-
adata az egységes szellemű állami iskola.
Javaslatára egyhangúlag kimondták, hogy kö-
veteljük az összes népoktatási intézetek azon-
nali államosítását, a hitoktatásnak a lelke-
szekhez való utalását, s hogy eme határo-
zatokat csatlakozás végett az összes vármeg-
yék egyesületének megküldik. **Bogdán János**
a kántortanító közvéleményét követeli a kántor-
ságnak a tanítói hivataltól való elválasztását,
a kántori fizetések megállapítását. **Krókai**
József a tanfelügyelőségbe rendelt tanítók
jogviszonyait kéri rendezni. A közgyűlés a
közoktatásügyi miniszterhez adandó sürgőnyt
intézte, majd a Himnusz elénekkelését véget
ért. Végül leszögezzük, hogy Veszprém város
különböző iskoláinak tanítói annak megál-
lapítását kéri, miszerint még a gyűlés előtt
tartott közös értekezletükön egyhangúlag ál-
lást foglaltak a nagyvásonyi körlevélnek
személyi követelése ellen.

— **Pápa város új rendőrkapitánya.**
A vármegye főispánja a Szokoly Ignác halá-
lával megüresedett rendőrkapitányi állásra
dr. **Tóth István** kecskeméti rendőrfőfelügyelőt
nevezte ki.

— **Elmaradt orgonahangverseny.**
Több ízben írtunk arról a nagyszabásúnak
ígérkezett orgonahangversenyről, amelyet a
7. (41.) pótléggal akart rendezni a veszprémi
dómháza az ezred özvegyei és árvái alapja
javára. A spanyol betegség miatt azonban
el kellett halasztaniuk. Most pedig végleg-
esen elmarad a hangverseny, amiről a rende-
zőség a következő értesítést küldte be la-
pункnak: „Mély sajnálattal értesítjük a nagy-
érdemű közönséget, hogy a játékonnyelre
tervezett orgonahangversenyt a közbejött ne-
hez állapotok, de főleg a spanyol járvány
terjedése miatt nem tartjuk meg. Ez uton
értesítjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy
a már eladott jegyek áráról folyó 7-től 12-ig
Fodor Ferenc köznyelvkészítésén délelőtt
10-től 12-ig, délután 4-től 6-ig lehet vissza-
váltani. A játékonnyelre fordított földfel-
szedést és az esetleg vissza nem váltott jegyek
árárt hirtelre csak nyugtázzuk. 7. (41.)
pótléggal hadiőrrelt csopart vezette.”

— **Jegyzőhelyettesítés.** Szilasbáthás
közsegy jegyzője: **Miklós Béla** nyugdíjazását
kérelmezvén és szabadságra távozván, helyet-
tesítésével a főispán **Szék István** okleveles
jegyzőt bízta meg.

— **Háztartó katonákat gyámoltató**
bizottság. A Veszprémi N. T. körében
alakult háztartó katonákat gyámoltó bizott-
sághoz beérkezett újabb adományok, ame-
lyeket még nem küldöttünk a következők:
Báró Uchritz Zsigmond 1000, dr. Magyar
Károly Kiskamond, **Engel Ernő** Világos-
puszta, **Szikvizgyár** részvénytársaság Vesz-
prém, **Belák János** Pusztabogárd, **Lonkai Ár-
min**, **Lonkai Géza**, **Lonkai Zsigmond** Fekete-
puszta 5—500, **Rothausen Lipót**, **Nay Jakab**
Veszprém, **Bartos Károly** Veszprém, **Tóptér Ká-
roly** Jánosháza-puszta, **báró Piáth Pál** Aka-

3—300, **Böhm Jenő** Veszprém 250, **Suly**
László, **Singer Mór**, **Szalóki József**, **Steiner**
Manó, **Fix Gábor**, dr. **Cseresnyés József**
Szente Gyula, **Albrecht Hugó**, **Tauszig S.**
Fiai, dr. **Spitzer Mór**, **Spitzer Józsefné**, **Ordn-**
hut Ignác Veszprém, dr. **Szemmelweis Ká-**
roly Zirc, **Fogl Józsefné** Litér, **Mokay István**
Nagydomb 2—200, **Rosenthal Mór** Veszprém
150, **Gecse közsegy 141** köf. 20-fil, **Lókut**
közsegy 129 kor. 20 fil, **Kenessey Mór**,
dr. **Puskás István**, **Paskesz Mór**, dr. **Rosen-**
berg Lajosné, dr. **Fischer Miklós**, dr. **Horváth**
Rezső, **Rotschild Márk**, **Bokrossy Jenő**,
Stuben-voll Ferenc, **Schwarzcz ezredesné**, **Szélessy**
Dánielné, dr. **Rupert Rezső**, dr. **Homicakóné**,
dr. **Karsa Istvánné**, Ág. ev. nőegylet, **Smercz**
Miksa, **Sneller Ilona**, **Red Jenő**, **Csapó Kál-**
mánné, **Angolkisszonyok** intézete Veszprém,
Raák Gyula Zirc, **Hamburger Sándor** Szent-
gál, **Götte Róbert** Csajág, **Keserő Béla** Közép-
bogarpuszta 1—100 K. A legutóbb közölt
kimutatás óta újabbai 239 család kapott
élelmet és pedig: 5 hadifogoly családja,
1 rokkant családja, 52 hazatért katona, 50
hadifogoly és árva, 1 városi szegény fél-
ingyenes, 84 hadifogoly családja, 32 rokkant
családja, 178 hazatért katona és 57 városi
szegény ingyenes élelmet. A bizottság 600
petróleum és 450 dohányjegyet adott ki.

— **Iparosok szervezkedése.** Amint
legutóbb röviden megírtuk, a veszprémi ipa-
rosok vasárnap, dec. 1-én gyűlést tartottak,
amely 30 tagú bizottságot küldött ki. Ez a
bizottság 2-án tartotta ülését és kimondta,
hogy a jövőben Iparos Tanács név alatt ki-
vált működni. Megkeresik a helybeli r. k.
Legényegyletet, a Kereskedelmi Társulatot és
a Szociáldemokrata pártot, hogy 5—5 taggal
képviseletse magát az iparos tanácsban s az
együttműködést ezáltal előmozdítsák. A tanács
elnöke — mint már megírtuk — **Hajagos**
Imre szabómester lett.

— **A nemzetőrség újjászervezése.**
A kormány a nemzetőrség újjászervezését
határozta el s már folyamatban is van az
eljárás. Ennek folytán Veszprém városában
is lezsereltek az eddigi nemzetőrök s hely-
ükbe 30 új nemzetőr lép felsőbb megál-
lítás alapján, amiről egy kiküldött százados
tárgyal az illeti hatósággal. A nemzetőrség
katonai fegyverrel és fegyverrel, de a rendőrség
megerősítésére szolgál s így a rendőrkapi-
tány rendelkezésére fog állani. Fizetésük 10
kor. napidíj és teljes ellátás lesz.

— **Bőr Veszprémnek.** A készbőrköz-
pont mielőtt 9 métermázsra felsőbb, talpat
és cipőrészeket utalt ki Veszprém városának.
A város vasárnap szállította haza bőrt nem-
zetőri felügyelet alatt s már szét is osztották
a helybeli cipészek között, akik most már
jegy nélkül készíthetnek fából abból bár-
kinck.

— **Védjük meg a hazát.** Közöltük
a minap, hogy a magyar hadügyminiszter az
ország fiatalágának öt kórosztályát fegyverbe
szállította a belső rend fenntartása és a hazánk
területén jogtalanul garázdálkodó idegen né-
pek ellen. A miniszter behívó parancsának
— aajnos — nem mindenütt tették eleget,
holott egyes helyeken meg nagyon is szép
számmal jelentkezett az ifjúság. Hogy azon-
ban az egyenlőség elveinek elég legyen lve
és a katonai szolgálat alól senki arra köle-
lezett ki ne vonhassa magát, a hadügymi-
niszter szigorúbb rendszabályoktól sem riad
vissza. Ezt közli az alispán által közölt
s alább olvasható hirdetmény, amelyhez csak
még annyit fűzünk hozzá, hogy most már
kiszárad a rend fenntartása céljából kell
bevonulni a behívott öt kórosztálynak, mert
a kormány — az áltant kényszerítésére —
már a csehek ellen sem küld csapatokat. A
hirdetmény így szól:

Hirdetmény az 1896—1900. évi szüle-
tési népfölkelők bevonultatása tárgyában. Az
ezek-magyarországi katonai kormánybizos-
ság a magyar hadügyminiszterium külön fel-
hatalmazása alapján 12/1918. szám alatt hoz-

szám intézett rendelete folytán akként teszem
közhirre, hogy mindazok az 1918. évi novem-
ber 30-án tényleges katonai szolgálatban ál-
lott és az 1896—1900. születési évfolyamokba
tartozó katonailag kiképzett, volt hadsereg-
béli, (haditengerészeti) honvéd és népfölkelő
egyenek, akik a magyar honvédelmi miniszter
részéről folyó évi nov. 12-én kibocsátott és
falragasz alakjában kifüggesztve mindenütt
közvetett *Behívási Parancs* rendelkezéseinek
eleget nem tesznek és azonnal, illetve a
szabályszerűen kapott viszontlási szabadság
lejárlata után be nem vonulnak, *kárhatalommal*
elő fognak vezettetni és hadifoglyokká
állítanak. Ugyanily elbánsában részesítetik
mindaz, aki a katonai fegyver ellen bármi
tekintetben (engedelmesség megtagadása, fűg-
gelemlésért, fellebbvaló iránti) tiszteletlenség
és általában a katonai szabályok és hadicik-
kek ellen) vét. Veszprém, 1918. december
hó 4-én. Dr. **Bibó Károly** s. k., alispán.

— **Szén és koksz.** Hogy Veszprém
város szén igényét segítő legyen, dr. **Rain-**
precht Antal főispán személyesen kiutazott
Balatonfűredre, ahol a szanatóriumnak na-
gyobb mennyiségű koksz állott rendelkezé-
sére. A főispán az igazgatósággal történt
megállapodás után a mennyiségből 50 vagon
koksznak kiutalását kérte a szénkormánybiz-
tosítól Veszprém részére, ami meg is történt.
A kokszot a megfelelő kállyával rendelkező
városi lakosok rendelkezésre fogja bocsátani
a városi hatóság. — A veszprémi vízvételék
működését is szénhiány fenyegette. A főispán
a zavarokat megelőzendő, ide meg az ajka-
csingervölgyi bányából szerelte meg a szük-
séges havi kontingenst. — Így dolgozik a
mi főispánunk.

VISZKETEG!

Ráh, sömör és mindennemű
bőrbaj biztos gyógyszere a

BORÓKA-KENŐCS.

Nem piszkít és szagtalan. Ára 3, 5 és
9 kor. Hozzávaló Boróka-szappan 5 kor.
Készíti **Gerő Sándor** gyógyszerész, Nagy-
körös.

Veszprémbe kapható:

Földes Lajos, Czermák Lipót,
Inoze Kálmán és Kocsuba Emil
gyógyszertárban.

— **Rokkantak mezőgazdasági vizse-**
gája. Megírtuk annak idején, hogy gróf
Jankovich Béla Endréné, vármegyének az
a fenkölt lelki uri asszonya a saját költségén
Gic közsegyben mezőgazdasági iskolát állított
és tartott fenn a harctérrel hazajött rokkant
katonáknak a mezőgazdaság minden ágában
léendő kiképzésére. Az iskola, melynek 45
hallgatója volt, 10 hónapon át tartott **Vran-**
nay Gábor szaktanár vezetésével s **Havas Jakab**
törvényhatósági állategészségügyi főfelügyelő
előadása mellett s az év nov. 30-án tartatott
meg a befejező vizsgálat. A vizsgán **Tar**
Gyula pápai földművelésiskola tanár, a minisz-
teriumnak az oktatás felügyeletével megbízott
kiküldötte elnökölt s a legnagyobb megle-
gedését fejezte ki a tapasztaltak felett. A rok-
kantak szép, szabályos feletletet adtak a fel-
tett kérdésekre és teljes tájékozottságot áru-
tak el a mezőgazdaság terén. Még az analfa-
béták is megtanultak írni-olvasni, számolni,
ami a kiváló oktatókon kívül annak a gyen-
géd szerzetnek az eredménye, amellyel a
nemeslelkű grófné a rokkantakat mi gye-
mekéit deditette. A kiképzett rokkantak el-
helyezéséről is gondoskodott pártfogójuk s
csak néhány van még aki állásához nem jutott
közülük. Megjegyzendő, hogy a háziipar
terén is kiképzést nyertek. A vizsga után a
grófné meghatározott szavakkal búcsúzott párt-

fogóljaitól, azok pedig könyekig meghatottan mondtak neki hálás köszönetet szívósággal.

— A fiatal korosztályok katonai felmentése. A hadügyminiszter által behívott öt legfiatalabb korosztály köréből sűrű panaszzal hangzik a végből, hogy sokan vannak a korosztályból, akik régebben kelt felmentést élveznek. Sőt többen kizárólag ezért nem teljesítik bevonulási kötelezettségüket. Dr. Rainpedit Antal főispán, hogy azt a nagyfontosságú hazafias kötelességet, ami a behívott korosztályok tényleges bevonulása által teljesítendő, minél hathatósabban előmozdítsa, azaz az ödvös felterjesztéssel járult a hadügyminiszterhez, hogy a korosztályok régebbi felmentését az igazság, méltányosság és egyenlőség szempontjából elbírálandó újabb revízió alá vegyék.

— Bőrsezerzés engedély. A kereskedelmi miniszter az alispánhoz intézett egy rendeletében újból megengedte, hogy elhullott, kényszerűvágott állatok bőrének kicserzésére az alispán belátása szerint engedélyt adhat a mezőgazdáknak.

Iskolaszerek, rajzszerk, papírok,
minden e szakba vágó cikkek a
legelőszőbb áron kaphatók

PÓSA ENDRE
könyvkereskedésben

Veszprém, Rákóczy-tér 3. sz.
(Saját ház.) Telefon 98.

Minden iskolában használható
tankeönyvek raktáron vannak.

Előre lássuk el magunkat
szőlőkötöző-papírszineggel.

A folytonos gyártási zavarnak a g. nyersanyag
nehéz beszerzése folytán kénytelen, hogy a követ-
kező szezonban lezár-e egyáltalán szőlőkötöző
anyag. Azért ajánljuk kitűnő Rafflapótló papír-
szinegünket, kapható bármily nagy mennyiségben
azonnali és későbbi szállítással is.

Papíráruhárl és Kereskedelmi Rt.-nél
Budapest, VII., Rákóczi-ut. 6.
Sürgőnycim: Papírüzem. Telefon 83—83

BIRTOKOKAT

keresek megvételre, tekintet nélkül ter-
jedelmükre. Közlendő a birtok művelési
ága, termétek, a birtok tehertertelei,
részletes leírása az épületeknek, fun-
dus inaktus részletezése, vasúti álló-
más s a birtok ára.

Ájánlatokat kér:

farádi Balogh Constantin
banktiszt

Budapest, VI., Vörösmarty-utca 41.

Telefon 170—91.

Felhívás.

Az Almádi-i Földörésvénytársaság 1918.
évi november 10.-án tartott rendkívüli köz-
gyűlésében elhatározta a társaság felszámolá-
sát. Ezért alulírott igazgatóság felhívja a
társaság hitelezőit, hogy követeléseiket a
hirdetmény harmadszori megjelenésétől
számított 6 hónapon belül érvényesítsék,
mert a követelés érvényesítésében késedelem
hitelező a részvénytársasággal szemben csak
annyiban kereshet kielégítést, amennyiben a
társasági vagyonnak felosztása tényleg még
meg nem történt.

Veszprém, 1918. évi december hó 4-én.

Az Almádi-i Földörésvénytársaság
igazgatósága.

KÖLCSÖNÖKET

hitelintézkedések, nyugdíjasoknak hasz-
nos előjegyzések elbízottsággal kezesség
nélkül, továbbá földbirtokokra, házakra
ötven évtől egészen halvtól évi törlesztésre,
második helyre tíz évi törlesztésre.

Vessék örökségeket, hárszereket, élet-
biztosítási kötvényeket, esztendőket.

farádi BALOGH CONSTANTIN

BUDAPEST, VI., Vörösmarty-utca 41. szám.

Telefon 170—91. (Választhatólag csatlakozó.)

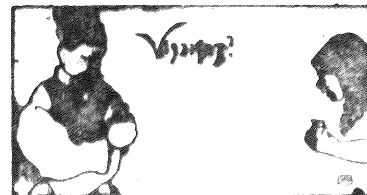
Felhívás szőlőtelepítésre!

Előrendű garantiált filoxe-
ramentes Nova-féle hazai
Magántermő gyökerező
szőlővessző eladás ked-
vezményes áron. Készlet
kettőmillió. Mindenütt tele-
píthető. Jó siker várható.
Nagyban telepítésekre, el-
hanyagolt, kipusztult régi
szőlők újratelepítésére, va-
lamint hiányos pótlására
ajánlható. Nova-féle fehér
és külön vörösbort ter-
melő fajokban kaphatók.

Ára igen szép, erős gyökerező, szavatolt
elsőosztályú minőségben ezerdarabonként K 300.—
Tavaszi szállításra, a rendelést követő összeg elő-
zetes beküldése ellenében szállítatik, csomagolá-
sáért csak saját kiadásainkat vesszük utánvétele.
Aki jó és sok bort óhajt kevés költséggel ter-
melni, az már most rendelje meg szükségletét.
Ki most rendel, az a tavasszal idejekorán fog
ültegetni. Az uradalmi szőlők részére is igen
nagy mennyiségű rendelhető. Rendeléseket: név,
lakhely, utolsóposta, megye és rendeltetési vasut-
állomás pontos feltüntetésével a pénzügyi vány
szelvényén is megküldhető, vagy ajánlott levél
által kérjük beküldeni, cím:

**„NOVA” szőlővessző- és szőlő-
ültetvénytelep kezelősége**
ARAD, Szabadság-tér 10.

Vizskotrogógel, Sömör, Rührt

leggyorsabban elmúló
a Dr. Fleisch-féle eredeti
törvényesen védett

„Skabofom“-Kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig ere-
deti pecsételt Dr. Fleisch-féle körítéssel.
Próba légyel 4—K, nagy légyel 6 K,
csakított légyel 15 K.

Veszprém és vidéke részére kizárólag:

Kocsonya Imre „Fotó” győgygyógyász
Veszprémben.

Vételek a Skabofom-védjegyes ágyakban.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.